

Övergripande riktlinjer för skötseln av älgstammen i Örebro län

Inledning

I Örebro län finns sedan ett flertalet år ett älgvårdsprogram, vilket senast år 2010 uppdaterades då länets Viltförvaltningsdelegation fattade beslut om övergripande riktlinjer för älgstammen. Under det att en ny älgförvaltning trädde i kraft under 2012 reviderades riktlinjerna. Vissa tillägg till riktlinjerna har gjorts år 2014 och 2016.

Både markägare och jakträttshavare har ansvaret att främja en med hänsyn till allmänna och enskilda intressen lämplig utveckling av viltstammarna. Grundstommen i den nya älgförvaltningen är samverkan inom älgskötselområden där samråd mellan markägare och jägare på lokal nivå bedrivs. Utanför älgskötselområdena kan jakt bedrivas antingen inom ett registrerat licensområde eller efter enbart kalv på registrerad mark.

Örebro län har delats in i sju älgförvaltningsområden. Då främst älgens rörelsemönster styrt indelningen följs inte alltid länsgränsen. Inom varje område samordnas älgförvaltningen av en utsedd älgförvaltningsgrupp. Grupperna har bl a till uppgift att ta fram en älgförvaltningsplan för respektive område.

Länsstyrelsen fastställer planer och mål, jakttider för älg och registrerar älgskötselområden och licensområden. Länsstyrelsen beslutar även om indelning av länet i älgförvaltningsområden efter samråd med berörda markägare och jägarorganisationer samt förordnar ledamöter till älgförvaltningsgrupperna.

Viltförvaltningsdelegationerna inom Länsstyrelsen ska enligt 3 § förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer besluta om övergripande riktlinjer för älgförvaltningen i länet. Ifrågavarande riktlinjer, fastställda av Viltförvaltningsdelegationen i Örebro län ska vara ett stöd för förvaltningen av älggen i Örebro läns älgförvaltningsområden. Riktlinjerna gäller tillsvidare men bör ses över årligen.

Riktlinjer

Allmänna mål för älgstammen

- Älgstammen ska vara livskraftig och hålla en hög kvalitet.
- Förvaltningen ska anpassas till fodertillgång, förekomst av rovdjur, samt älgens påverkan på den biologiska mångfalden.
- Älgstammens storlek ska anpassas så att skador på skogs- och jordbruk kan anses acceptabla av markägarnas företrädare.
- Trafikolyckor med älg ska förebyggas och begränsas.

Medel för att nå målen

- Förvaltningen ska vara kunskapsbaserad och adaptiv. För att följa trender och fånga upp förändringar bör inventeringar genomföras på såväl älgstammen som på skador orsakade av älg.
- Skötseln av älgstammen bör underlättas genom en ökad jaktlig samordning och samverkan, samt bildande av större sammanhängande områden för älgjakt.
- Anpassning av älgstammens storlek ska i första hand ske genom jakt. Möjligheterna att öka markens viltbärande förmåga bör tas tillvara genom foderproducerande åtgärder.
- Lång jakttid bör eftersträvas inom registrerade älgjaktområden för att möjlighet ska finnas att fälla de älgar och nå de kvalitetsmål som krävs enligt länets älgförvaltningsplaner.
- Älgförvaltningsgrupperna bör vid behov av särskild kompetens ta tillvara möjligheten att adjungera experter utan rösträtt.

Älgstammens sammansättning och avskjutningen

- Älgförvaltningsgruppernas och älgskötselområdenas samlade bedömningar av inventeringar av skadeläget samt vilken skadenivå som lokalt kan accepteras ska vara vägledande vid ställningstaganden till vilken avskjutning som erfordras.
- Medelåldern i älgstammen bör överlag höjas.
- Där målet är att behålla en stabil älgstam bör vinterstammen ha en könsfördelning om ca 40 % handjur och 60 % hondjur av vuxna djur men hänsyn ska tas till lokala variationer och behov.
- Vid jakt i eller intill vargrevir ska särskild hänsyn tas till vargens uttag ur älgpopulationen. Olika strategier för detta finns; exempelvis kan avskjutningen av hondjur behöva justeras så att andel kvarvarande hondjur i vinterstam höjs upp till 70 % av vuxna djur.

Riktlinjer vid skador

- De möjligheter att förebygga skador som den ordinarie älgjakten ger måste i första hand utnyttjas före det att skydds jakt kan komma ifråga.
- I det fall en skadedrabbad fastighet inte uppfyller kraven för bildande av licensområde bör möjligheterna till jaktlig samverkan undersökas för att därigenom skapa bättre förutsättningar att förebygga skador på den aktuella fastigheten.

Riktlinjer vid registrering av älgjaktområden samt tilldelning

- Gränserna för de inrättade älgförvaltningsområdena bör utvärderas regelbundet.
- Vid registrering av älgjaktområden (licensområden och älgskötselområden) bör gränserna för älgförvaltningsområdena beaktas. Ett älgjaktområde bör inte registreras med mark inom två olika älgförvaltningsområden om det inte finns särskilda skäl, såsom att en befintlig, långvarig jaktsamverkan skulle brytas.
- För ett älgskötselområde med mark inom ett eller flera älgförvaltningsområden ska älgskötselplanen tas fram i samråd med samtliga berörda älgförvaltningsgrupper. Av älgskötselplanen ska framgå hur älgskötseln ska bedrivas inom respektive del av älgskötselområdet.
- Älgskötselområden ska så långt möjligt vara sammanhängande.
- Gällande licens för jakt inom registrerade licensområden ska hänsyn tas till lokala förhållanden samt närliggande älgskötselområdets planerade avskjutning.

Riktlinjer för bidrag ur älgvårdsfonden

- Länets älgvårdsfond utgörs av inlutna älgavgifter. Nivån på älgavgifterna bör sättas så att kostnaderna för en ekosystembaserad förvaltning av älgen kan bedrivas.
 - Länsstyrelsen kan i mån av medel lämna bidrag till inventeringar ur fonden.
 - Bidrag till inventeringar av älg kan lämnas till de av SLU rekommenderade basinventeringsmetoderna.
 - Bidrag till spillningsinventering kan lämnas med högst 0,25 kr per hektar och år.
 - Bidrag till älgskyttebanor bör lämnas utifrån behovsanalys.
-